

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

848

Vragen van het lid **Omtzigt**(CDA) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *het bericht dat Zuid-Sudan een VN-medewerker heeft uitgezet* (ingezonden 20 november 2012).

Antwoord van minister **Timmermans** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 19 december 2012).

Vraag 1

Kent u het bericht dat Zuid-Sudan een VN-medewerker heeft uitgezet, nadat de lokale overheid weigerde in te gaan op aantijgingen tegen het Zuid-Sudanese leger?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u ingaan op de aantijgingen die tegen de Zuid-Sudanese veiligheidstroepen zijn gedaan?

Antwoord 2

Het bericht in de New York Times verwijst naar het UNMISS rapport «*Incidents of Inter-communal Violence in Jonglei State*» van juni 2012. Dit rapport bevat de uitkomsten van het onderzoek van UNMISS naar het intertribale geweld rond de jaarwisseling in de provincie Jonglei. Het rapport stelt dat de Zuid-Sudanese autoriteiten meer hadden moeten doen om burgers te beschermen, gewelddadige incidenten te onderzoeken en daders ter verantwoording te roepen.

Uit het meest recente rapport van de SGVN van 8 november 2012 blijkt dat de Zuid-Sudanese autoriteiten de aanbevelingen uit het UNMISS rapport gedeeltelijk hebben opgevolgd. Zo is in Jonglei met steun van UNMISS een vredes- en verzoeningsproces in gang gezet tussen betrokken gemeenschappen. De commissie die in maart is ingesteld om het intertribale geweld rond de jaarwisseling te onderzoeken, is echter nog niet begonnen met zijn werk.

¹ <http://www.nytimes.com/2012/11/06/world/africa/south-sudan-expels-un-rights-officer.html?ref=world>

Vraag 3

Kunt u aangeven in hoeverre de VN-missie in Zuid-Sudan (UNMISS) kan bijdragen aan het verbeteren van de situatie bij deze veiligheidstroepen? Welke benchmarks zijn op dit gebied gesteld?

Antwoord 3

UNMISS heeft een adviserende en ondersteunende rol bij het verbeteren van het functioneren van Zuid-Sudanese overheidsinstellingen, waaronder het leger en de politie. Drie van de in totaal vijf benchmarks zijn hierop van toepassing. Benchmark I heeft betrekking op de capaciteit van de Zuid-Sudanese overheid om conflicten te voorkomen, te mitigeren en op te lossen en effectief burgers te beschermen. Benchmark III gaat over de versterking van de capaciteit van instellingen op het gebied van veiligheid (o.a. het leger) en de rechtsstaat. Benchmark IV tenslotte heeft betrekking op de rol van de overheid bij het monitoren en voorkomen van mensenrechtenschendingen. Voor elk van deze benchmarks zijn resultaten geformuleerd. Het rapport van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties over UNMISS van 8 november 2012 geeft voorbeelden van de voortgang die is geboekt ten aanzien van deze benchmarks. Zo zijn de Zuid-Sudanese autoriteiten bezig met de ontwikkeling van een Nationale Veiligheidsstrategie en hebben zij een interministerieel *Rule of Law* forum opgezet om onder meer arbitraire detentie aan te pakken. UNMISS speelt een adviserende en faciliterende rol bij beide processen.

Vraag 4

Kan uit deze uitzetting worden afgeleid dat het voor VN-medewerkers in het algemeen moeilijker wordt om in Zuid-Sudan te werken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u ingaan op de gevolgen die dit heeft voor UNMISS?

Antwoord 4

De regering is bezorgd over het signaal dat de Zuid-Sudanese regering heeft afgegeven met de uitzetting van de UNMISS mensenrechtenmedewerker. De uitzetting is in strijd met het Handvest van de Verenigde Naties en de *Status of Forces Agreement* die Zuid-Sudan met de VN heeft ondertekend. Op verschillende fronten is daarom druk op Zuid-Sudan uitgeoefend om het besluit tot uitzetting van de UNMISS mensenrechtenmedewerker terug te draaien. Zo vroegen o.a. de VN Hoge Commissaris voor de Mensenrechten Pillay en EU Hoge Vertegenwoordiger Ashton aandacht voor de zaak. De kwestie is ook besproken in de vergadering van de VN-Veiligheidsraad van 28 november, waar het rapport van de SGVN van 8 november op de agenda stond.

De regering gaat er van uit dat de Zuid-Sudanese autoriteiten de boodschappen van de internationale gemeenschap ter harte nemen en VN-medewerkers de ruimte geeft om het mandaat van UNMISS uit te voeren. Nederland zal de Zuid-Sudanese autoriteiten hierop aan blijven spreken.

Vraag 5

Deelt u de mening dat verbetering van mensenrechten een belangrijke voorwaarde is voor samenwerking tussen de internationale gemeenschap en Zuid-Sudan? Zo ja, op welke manier zult u bevorderen dat de Zuid-Sudanese overheid haar verantwoordelijkheid neemt voor de door de VN geconstateerde feiten?

Antwoord 5

Verbetering van de mensenrechtensituatie in Zuid-Sudan is van groot belang. Nederland voert hierover een stevige politieke dialoog met de Zuid-Sudanese autoriteiten en trekt hierbij zoveel mogelijk op met anderen om boodschappen kracht bij te zetten (o.a. EU-partners, VS, Canada, Noorwegen, Zwitserland en Afrikaanse partners). Tegelijkertijd draagt Nederland via het OS-programma bij aan de opbouw van *Rule of Law*-instellingen en versterking van een onafhankelijk maatschappelijk middenveld. In Zuid-Sudan, een jonge staat waar nog amper sprake is van een functionerende rechtsstaat, is het van belang dat de internationale gemeenschap betrokken blijft en deze instellingen ondersteunt met het oog op versterken van de rechtsstaat.

Vraag 6

Kunt deze vragen beantwoorden voor het algemeen overleg algemeen overleg over Sudan en Zuid-Sudan op 13 december 2012?

Antwoord 6

Ja.